

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Сайченко І.В., Антіпов А.А. Епізоотична ситуація щодо нематодозів шлунково-кишкового каналу собак. Наук. вісник вет. медицини: зб-к наук. праць. Біла Церква: БНАУ, 2020. Вип. 1 (154). С. 54–62.
2. Щодо епізоотології нематодозів собак / А.А. Антіпов та ін. Матеріали II наук.-практ. конф. „Реформування та розвиток гуманітарних та природничих наук” (Полтава, 22-23 травня 2020 р.). Херсон, 2020. Ч. 1. С. 59–63.
3. Розповсюдження нематодозів собак / А.А. Антіпов та ін.. Матеріали IV Міжнарод. наук.-практ. інтернет-конф. "Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути" (Київ, 15 травня 2020 р.). Київ, 2020. С.12–18.
4. Ризик зараження токсокарозом в Сумській області / В.М. Псареєв та ін. Тези доповідей XIV Конф. українськ. наук. тов. паразитологів. Ужгород, 2009. 5 с.

СЕКЦІЯ: ІНФЕКЦІЙНІ ХВОРОБИ ТВАРИН

УДК:619:616.988.72:636.8

АНДРУЩЕНКО Є.А., магістрант
Науковий керівник – ЯРЧУК Б.М., канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет
epizootologiya@ukr.net

ЕПІЗООТОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ, ЛІКУВАННЯ ТА СИСТЕМА ПРОФІЛАКТИКИ ІНФЕКЦІЙНОГО РИНОТРАХЕЇТУ КОТІВ

Вивчено епізоотологічні особливості появи інфекційного ринотрахеїту котів. Після проведення діагностичних досліджень тварин розроблені схеми лікування тварин та система профілактики інфекційного ринотрахеїту у котів.

Ключові слова: інфекційний ринотрахеїт, епізоотологічні особливості, лікування, профілактика.

Вірус герпесу котів 1 (*FHV-1; FeHV-1*) відноситься до родини герпесвірусів підродини *Alphaherpesvirinae* [1]. Всі ізоляти *FeHV-1* досить схожі й подібні між собою хоча більшість із них спричинює виникнення однорідного захворювання при підвищеній вірулентності збудника [4].

Ветеринарна клініка «Альфа» м. Золотоноша являється сучасною лікувальною установою та надає комплекс послуг власникам тварин (щеплення, обробка тварин проти гельмінтів, аналіз крові, рентгенодіагностика, лікування дрібних тварин тощо).

Упродовж 2020 року із інфекційними хворобами піддано було огляду, діагностиці та лікуванню 114 котів. Діагноз на інфекційний ринотрахеїт підтверджено було у 14 випадках (12,3%), на каліцивірусну інфекцію – у 15 випадках (13,1%), на хламідіоз – у 31 випадку (27,2%), на бордетеліоз – у 17 випадках (15%), на мікоплазмоз – у 11 випадках (9,6%), на лейкоз – у 16 випадках (14%) та на панлейкопенію – у 10 випадках (8,8%).

Фактори передачі збудника – витьюки із рота, носа, очей. Шляхи зараження – аліментарний, аерогенний, контактний. За інфекційного ринотрахеїту відмічається пожиттєве вірусоносійство із формуванням латентних інфекцій [2].

Гострий перебіг хвороби супроводжується лихоманкою, нежитем, кон'юнктивітом, ринітом, хрипами, кашлем. Молоді тварини та тварини із ослабленим імунітетом найбільш часто хворіють із ускладненнями [3].

При проведенні своєчасного лікування тварини одужують упродовж 7–10 діб. Якщо захворювання переходить у хронічну форму у тварин відмічатися можуть і інші симптоми, що маскують перебіг основної хвороби. Складні випадки захворювання характеризуються виразками на шкірних покривах, виразковими кератитами, бронхопневмоніями та враженнями центральної нервової системи.

Як уже було відмічено раніше у ветеринарній клініці «Альфа» при підозрі вірусних інфекційних хвороб використовується імунохроматографічний метод (ІХА). Даний метод застосовують також під час діагностики інфекційного ринотрахеїту тварин. Нами були використані діагностикуми *Asan EasyTest FHV*.

За перебігу даного захворювання у тварин відмічаються певні вікові особливості так, як згідно наших даних на інфекційний ринотрахеїт хворіли у більшій мірі тварини до 6-ти місячного віку (57,2%).

У зимово-весняний період відмічали більшу кількість тварин, які були хворі на інфекційний ринотрахеїт – 10 голів або 71,4%.

При лікуванні тварин використовували сучасні антибактеріальні препарати для боротьби з бактеріальними ускладненнями – флемоксин солютаб, імуномодельючі та імуностимулювальні препарати (фоспреніл, максидин тощо). Підшкірно та внутрішньовенно завжди використовували регідратаційні розчини (5% розчин глюкози, розчин Рінгер тощо). Обов'язково використовували комплекси вітамінних препаратів (гамавіт). Застосовували також препарати і специфічної терапії у виді гамма-глобулінів (Вітафел) та гіперімунних сироваток [5].

При захворюванні котів на інфекційні хвороби – інфекційний ринотрахеїт, каліцивіроз, панлейкопенія, лейкоз рекомендуємо годувати тварин збалансованими раціонами з використанням кормів: *Hill's, Royal Canine Recovery, Royal Canine Convalescence Support C/O, Eucanuba Hight Calory, Pro Plan C/N*.

Упродовж 2020 року для попередження інфекційного ринотрахеїту було піддано щепленню 183 кота. Усі використані препарати були комплексними. Використані препарати: *Bioveta Biofel PCHR, Biofel PCHR* вакцини проти панлейкопенії, герпесвірусної інфекції, каліцивірозу та сказу; *Nobivac Trikat* – вакцина проти інфекційного ринотрахеїту, панлейкопенії, каліцивірусної інфекції; *Zoetis Felocell 4* – вакцина проти інфекційного ринотрахеїту, каліцивірозу, хламідіозу та панлейкопенії; *Bioveta Biofel Pch* – вакцина проти каліцивірусної інфекції, панлейкопенії та герпесвірусу; *Merial PureVax RCPCH* – вакцина проти панлейкопенії, вірусного ринотрахеїту, каліцивірозу та хламідіозу; *Merial PureVax RCP* – вакцина проти каліцивірусної інфекції, інфекційного ринотрахеїту та панлейкопенії; Нарвак Мультифел-4 – вакцина проти інфекційного ринотрахеїту, каліцивірозу, панлейкопенії та хламідіозу. Лише 2 тварини захворіли після використання *Bioveta Biofel Pch* та 1 тварина після вакцинації *Bioveta Biofel PCHR*.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Nasisse M.P., Guy J.S., Davidson M.G., Sussman W.A., Fairley N.M. Experimental ocular herpes virus infection in the cat. Sites of virus replication, clinical features and effects of corticosteroid administration. *Investigative Ophthalmology and Visual Science*. 1989. Vol. 30(8). P. 1758–1768.
2. Dawson D.A., Carman J., Collins J., Hill S., Lappin M.R. Enzyme-linked immunosorbent assay for detection of feline herpesvirus 1 IgG in serum, aqueous humor, and cerebrospinal fluid. *Journal of Veterinary Diagnostic Investigation*. 1998. Vol. 10(4). P. 315–319.
3. Malik R., Lessels N.S., Webb S. Treatment of feline herpesvirus-1 associated disease in cats with famciclovir and related drugs. *Journal of Feline Medicine and Surgery*. 2009. Vol. 11(1). P. 40–48.
4. Stiles J, Townsend WM, Rogers QR, Krohne SG. Effect of oral administration of L-lysine on conjunctivitis caused by feline herpesvirus in cats. *American Journal of Veterinary Research*. 2002. Vol. 63(1). P. 99–103.
5. Wei H., He J., Paulsen D.B., Chowdhury S.I. Bovine herpesvirus type 1 (BHV-1) mutant lacking UL 49.5 luminal domain residues 30–32 and cytoplasmic tail residues 80–96 induces more rapid onset of virus neutralizing antibody response and cellular immune responses in calves than the wild-type strain Cooper. *Veterinary Immunology and Immunopathology*. 2012. Vol. 147. P. 223–229.

УДК: 618. 616.986:636

АНТОНІВ Р.М., магістрант

Науковий керівник – **ЦАРЕНКО Т.М.**, канд. вет. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

ДІАГНОСТИКА ТА ПРОФІЛАКТИКА ІНФЕКЦІЙНОГО РИНОТРАХЕЇТУ ВЕЛИКОЇ РОГАТОЇ ХУДОБИ

Інфекційний ринотрахеїт ВРХ – це гостре респіраторне вірусне захворювання великої рогатої худоби. Збудником хвороби є ДНК-геномний вірус з родини герпесвірусів. Хвороба значно поширена в господарствах України та світу. Основними клінічними ознаками інфекційного ринотрахеїту у тварин господарства були